

Sosiaali- ja terveysministeriö

VD/5842/03.00.00/2019

Kirjaamo

PL 33

00023 Valtioneuvosto

annika.parsons@stm.fi, kirjaamo@stm.fi

LAUSUNTO KOSKIEN LUONNOSTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI LASTENSUOJELULAIN MUUTTAMISESTA JA LAIKSI LASTENSUOJELULAIN MUUTTAMISESTA ANNETUN LAIN VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSEN MUUTTAMISESTA

Lausunnonantaja

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Kirjaamo

PL 1100

01030 Vantaan kaupunki

Asianumero

STM/1770/2019

Lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Vantaan kaupunkia antamaan lausunnon koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta ja laiksi lastensuojelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta koskee itsenäistymisvarojen viimesijaisen maksupäivän ajankohdan muuttamista. Hallituksen esityksessä ehdotetaan maksupäiväksi muutettavan ajankohdan, jolloin nuori täyttää 25 vuotta. Aiemman lainmuutoksen johdosta kunnan velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen jatkuu siihen saakka, kunnes nuori täyttää 25 vuotta voimassaolevan 21 ikävuoden sijasta. Kyseinen muutos tulee voimaan 1. tammikuuta 2020.

Itsenäistymisvarojen maksamisen pääsääntönä on, että ne maksetaan nuorelle jälkihuollon päättyessä. Tästä voidaan kuitenkin poiketa erityisestä syystä. Näin ollen jälkihuollon ikärajan noustessa 1.1.2020 alkaen 25 ikävuoteen, Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan itsenäistymisvarojen viimeisimmän maksupäivän muuttaminen 21 ikävuodesta 25 ikävuoteen on tarpeellinen muutos lastensuojelulakiin.

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta koskee jälkihuollon järjestämistä. Ehdotuksen mukaan kunnan velvollisuutta järjestää jälkihuoltoa ei sovellettaisi lapsiin ja nuoriin, joiden oikeus jälkihuoltoon on päättynyt ennen 1.1.2020. Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan ehdotettu täsmennys jo hyväksytyn lastensuojelulain muutoksen soveltamisalaan on kannatettava.

Esityksellä muutettaisiin lastensuojelulain viittaussäännökset uuteen lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa, joka kumoaa voimassa olevan hallintolainkäyttölain. Esityksessä ei ehdotettaisi säädettäväksi poikkeusta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädettyyn valituslupajärjestelmään, ja näin ollen valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellytettäisiin uuden hallintoprosessilain voimaantulon jälkeen kaikissa lastensuojelulain 92 §:n tarkoittamissa asioissa.

Vantaan kaupunki katsoo, että ehdotettu muutos valituslupan edellyttämisestä muutoksenhaussa korkeimpaan hallinto-oikeuteen on kaiken kaikkiaan tarpeellinen muutos lastensuojelulakiin lapsen edun ja käsittelyn joutuisuusvaatimuksen toteutumisen kannalta.

Vantaan kaupunki toteaa, että myös jälkihuoltoa koskevaan 76 §:ään toivotaan täsmennyksiä. Jälkihuollon ikärajan noustessa 25 vuoteen olisi hyvä arvioida uudelleen muun muassa lapsen huoltajille tarjottavat tukitoimet ja asiakassuunnitelma. Jälkihuoltoa saavalla nuorella saattaa olla oma perhe ja hän saattaa olla itse vanhempi, jolloin arvioitavaksi jää se, onko tarpeen määritellä tarkemmin jälkihuollon tuen järjestämisvastuu jälkihuoltoon nuoren omalle perheelle. Nykytilanne on se, että jälkihuollossa on hoidettu kyllä jälkihuolto-oikeuden omaavan nuoren tuen järjestäminen, mutta ei olla työskennelty puolison kanssa, jolla ei ole ollut jälkihuolto-oikeutta. Näin ollen käytännössä perheellä on saattanut olla asiakkuus kahdessa eri toimipisteessä (esim. jälkihuolto ja nuorten sosiaalityön tiimi).

Lopuksi Vantaan kaupunki haluaa tuoda esiin tarpeen saada jälkihuoltoa koskeviin säännöksiin tarkempaa ohjeistusta siitä, mikä on nuoren asuinkunnan järjestämisvastuu nuoren tar-

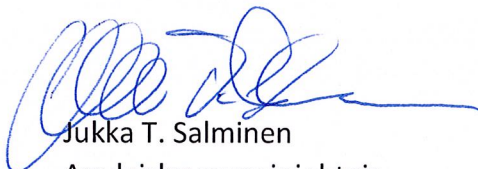
vitsemiin palveluihin. Tarkemmalla ohjeistuksella ennaltaehkäistäisiin ne tilanteet, että nuoren palvelujen järjestämistä pallorellaan ns. kustannusvastuisen kunnan ja järjestämisvastuussa olevan kunnan välillä. Asiakkaan kannalta tilanne on sekava, koska nykytilanteessa asiakas joutuu asioimaan kahden kunnan työntekijöiden kanssa. Lisäksi kustannusvastuun pitäisi olla selkeä. Esimerkiksi jos nuori on kehitysvammainen ja huostaanoton perusteena on ollut vanhemmuuden puutteet, onko kustannusvastuu huostaanottaneella kunnalla vai asuinkunnalla. Onko tällaisessa tilanteessa vammaisuudesta johtuva palvelujen tarve jälkihuollon piirissä, vaikka se ei olisi ollut huostaanoton peruste.

Edellä mainittuihin seikkoihin tarvitaan tarkennusta, jotta jälkihuolto palveluineen toteutuisi lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla kaikille sen piirissä oleville nuorille.

(Valmistelija: lakimies Heli Karjalainen-Michael, p. 050 312 4476, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaalla 27.8.2019

VANTAAN KAUPUNKI /
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA

Jukka T. Salminen
Apulaiskaupunginjohtaja

